

Starost (Sorge)

V Heideggerově myšlení má význačné místo a funkci tzv. „starost“ (Sorge). Právě v tomto bodě dochází ovšem k politováníhodnému nedorozumění i pomýlení, jež je sice Heideggerem samým umožněno, ale není jím výslovně prosazováno (jenom je umožněno a ponecháváno na příslušných interpretech). Jde vlastně o dvojí chápání tzv. „Sein“, jednou jako „Sein des – event. eines – Seienden“, jindy jako „Sein von allen Seienden“ resp. „Sein im Ganzen“, „bytí vcelku“, „bytí vůbec“. Pro mne je tento moment zvláště závažný, protože mám zásadní pochybnosti o tom, zda vůbec je možné a oprávněné mluvit a uvažovat o „bytí vůbec“. Sám se musím tázat: má tzv. „svět“ vůbec nějaké své „Sein“? Je svět v úhrnu v nějakém smyslu skutečnou jednotou, skutečným celkem? Můžeme o ne-celku (neintegrované množině) říci, že má nějaké „Sein“? To je pro mě důvodem, proč pochybovat o nějaké „jednotě“ svět vcelku – leda jako o něčem, k čemu svět nějak směřuje – nebo ještě spíš by měl směřovat. A to ovšem jako pověření a poslání, které bylo vloženo na člověka (resp. na myslící bytosti, schopné si otázku „celku“ a „vnitřní integrity“ vůbec položit). Takže se by se svět mohl stát jen nepravou událostí, jejíž celkovost by stále musel zachovávat a zejména obnovovat, nově jí dosahovat právě člověk. Takže starost by vlastně původně a nehlouběji byla starostí o svět, o jeho sjednocenost, integritu, celkovost.

(Písek, 080205-3.)